

Rapport og sluttmelding Skjema for løpende rapport eller sluttmelding til de regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK)

2010/3328-22

Dokument-id: 801887 Dokument mottatt 02.01.2017

Lekfolk ved akutt skade: Passiv tilskuer eller aktiv førstehjelper? (2010/3328)

1. Generelle opplysninger

a. Prosjektleder

CRIStin Person ID	56647
Navn:	Torben Wisborg
Akademisk grad:	Professor
Stilling:	Overlege
Arbeidssted:	Helse Finnmark HF
Arbeidsadresse:	Hammerfest sykehus
Postnummer:	9613
Sted:	Hammerfest
Telefon:	41634853
E-post adresse:	torben@wisborg.net

b. Prosjekt

Hvilket prosjekt gjelder sluttmeldingen/rapporten?	Lekfolk ved akutt skade: Passiv tilskuer eller aktiv førstehjelper? (2010/3328)
--	---

2. Sluttmelding/rapport og etisk vurdering

Sluttmelding

Kortfattet, allment forståelig framstilling av prosjektets konklusjoner. Dette gjelder både positive og

negative funn.

Prosjektet har munnet ut i to artikler. Den ene ble publisert i 2015 og er vedlagt i sin endelige form. Den andre er antatt i Scandinavian Journal of Trauma, Resuscitation and Emergency Medicine (SJTREM), men er ikke trykket enda, vi har derfor lagt ved en word-fil med manuskriptet slik det ble akseptert av SJTREM.

Prosjektet har beskrevet hvor ofte forbipasserende yter førstehjelp ved skade. Vi fant at forbipasserende var tilstede når ambulansen kom fram til skadested i 97% av tilfellene. De fleste av pasientene hadde mottatt den førstehjelpen de hadde behov for, men det var noe rom for forbedring. Førtitre pasienter (av 330) trengte at noen holdt fri luftvei for dem, og 76% av disse mottok dette førstehjelpstiltaket. Stans av blødning ble gjort av forbipasserende for 83% av de 63 pasientene som hadde behov for dette. Forebygging av nedkjøling ble utført av forbipasserende for 62% av de 204 pasientene som trengte dette førstehjelpstiltaket. De forbipasserende som hadde noen form for førstehjelpstrening gav bedre førstehjelp enn de som ikke hadde førstehjelpstrening (eller det var usikkert om de hadde slik trening). Vi har også beskrevet hvor ofte ulike yrkesgrupper står som førstehjelpere. Særlig helsepersonell utenom jobbsammenheng, brannmenn, og politi er ofte førstehjelpere.

Prosjektet har videre undersøkt AMK-sentralenes veiledning av forbipasserende i førstehjelp. AMK hadde vansker med å avgjøre over telefon hvilke førstehjelpstiltak som var indisert på skadested. For førstehjelpstiltak som var indisert på skadestedet gav AMK veiledning i kun 35% av tilfellene totalt sett. De var noe bedre på de akutt livreddende tiltak, med veiledning for 62% av de som trengte fri luftvei, og 83% av de som hadde behov for hjerte-lungeredning. Våre funn tilsa ikke at AMK-veiledning hadde noe å si for hvorvidt førstehjelp ble forsøkt eller kvalitet på førstehjelpen som ble gitt, men studien er ikke stor nok til å svare sikkert på dette. Studien gir indikasjon på at AMK-veiledning av førstehjelp ved skade er et felt som må undersøkes videre i framtidige studier.

Kortfattet redegjørelse for gjennomføringen av prosjektet i forhold til opprinnelig søknad og plan for gjennomføring.

Prosjektet var opprinnelig planlagt å ha en innsamlingsperiode på 12 måneder. Dette ble søkt og innvilget utvidet til 18 måneder da en så at 12 måneder med datafangst ville gi for få inkluderte pasienter til å kunne benytte resultatene på en meningsfull måte. Det ble også underveis i prosjektet søkt om og innvilget tillatelse til å lytte til AMK sine lydlogger mellom AMK og lekfolk på skadestedet. Prosjektet ble ellers utført som planlagt, men ikke etter planlagt tidsramme.

3. Vedlegg

#	Type	Filnavn	Lagt inn dato
1.	Manuskript akseptert	Lydloggartikkel 281116	02.01.17

	artikkel SJTREM	HKB TW.docx	
2.	Sluttmelding / publikasjon	Bystander first aid Bakke.pdf	09.12.16

4. Ansvarserklæring

Jeg erklærer at prosjektet vil bli gjennomført

I henhold til gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer

I samsvar med opplysninger gitt i denne søknaden

I samsvar med eventuelle vilkår for godkjenning gitt av REK
